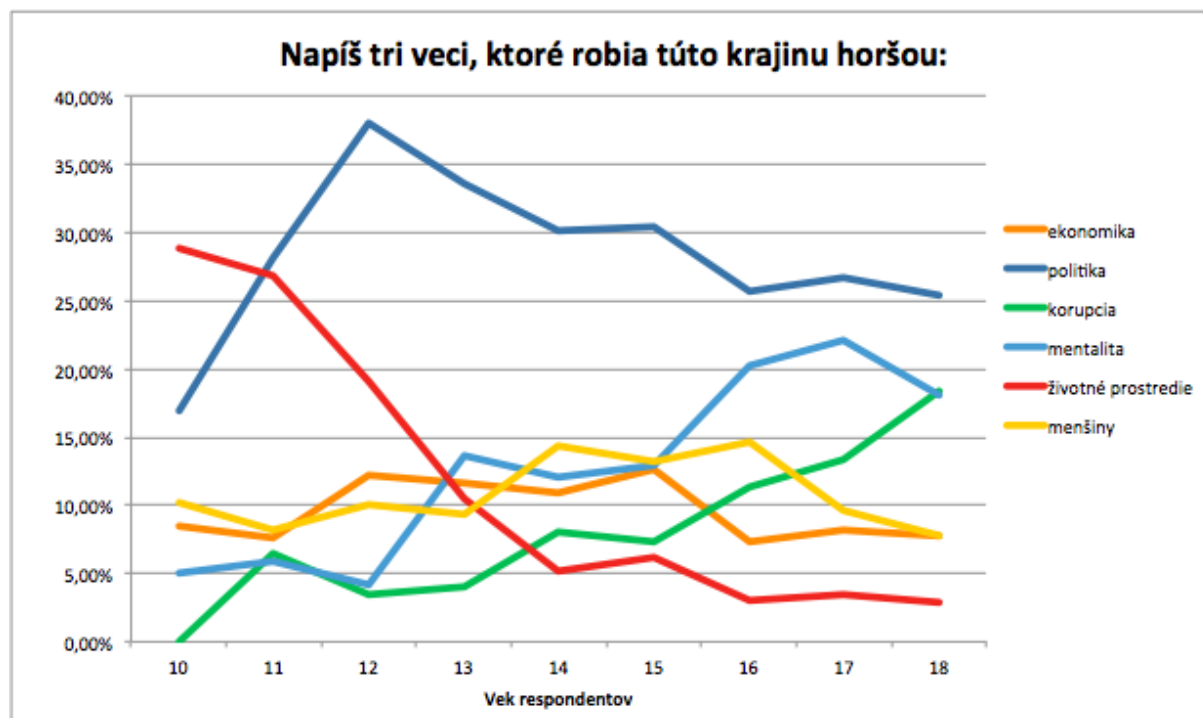

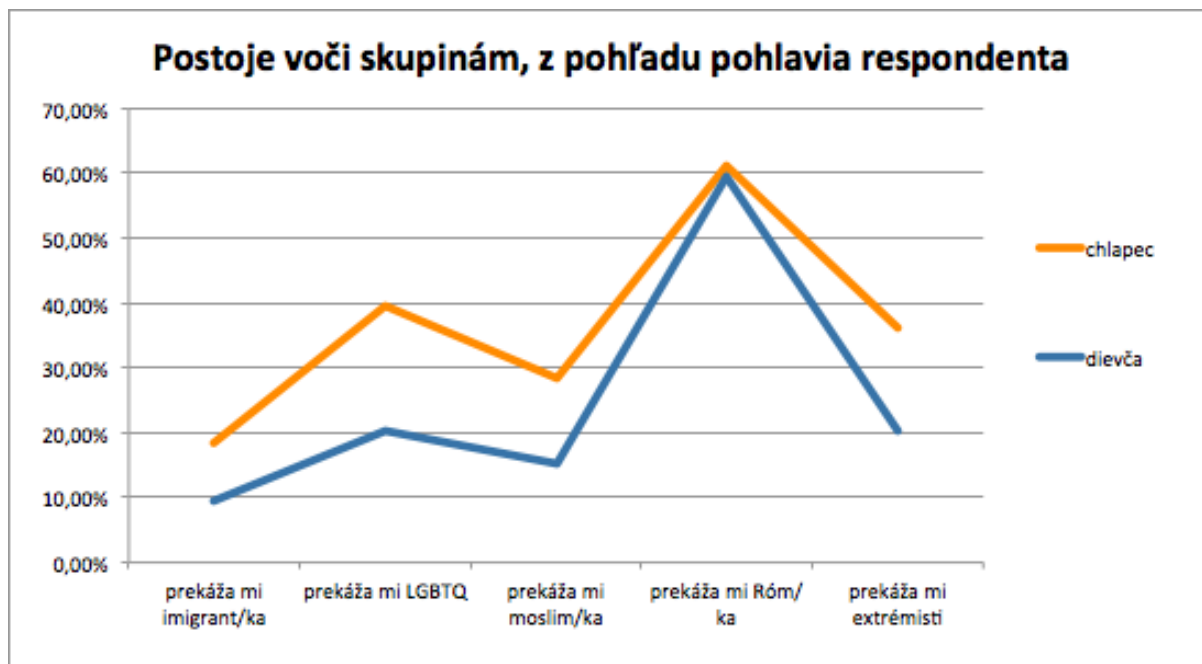
Nové zistenia o postojoch a názoroch mladých ľudí na aktuálne spoločenské dianie: koľko toho viete o mladých vy? Pozrite si výsledky výskumu.

Bratislava, 26. september 2018 – Prečo chcú mladí odísť zo Slovenska? Je na školách počuť hlas mladých? Voči ktorým skupinám v spoločnosti majú mladí predsudky? A ako mladých zmenili udalosti tejto jari? Tieto a mnohé iné fenomény mapuje kontinuálny výskumný projekt Inštitútu pre aktívne občianstvo v rámci programu tzv. „Škôl, ktoré menia svet“, tzn. škôl, ktoré preukazujú aktívny záujem rozvíjať v školskom prostredí občianske a spoločenské témy. V obľúbenom programe je aktuálne zapojených viac ako 30 škôl po celom Slovensku, pričom anonymného výskumu sa zúčastnilo až 880 respondentov a respondentiek vo veku 10-18 rokov.

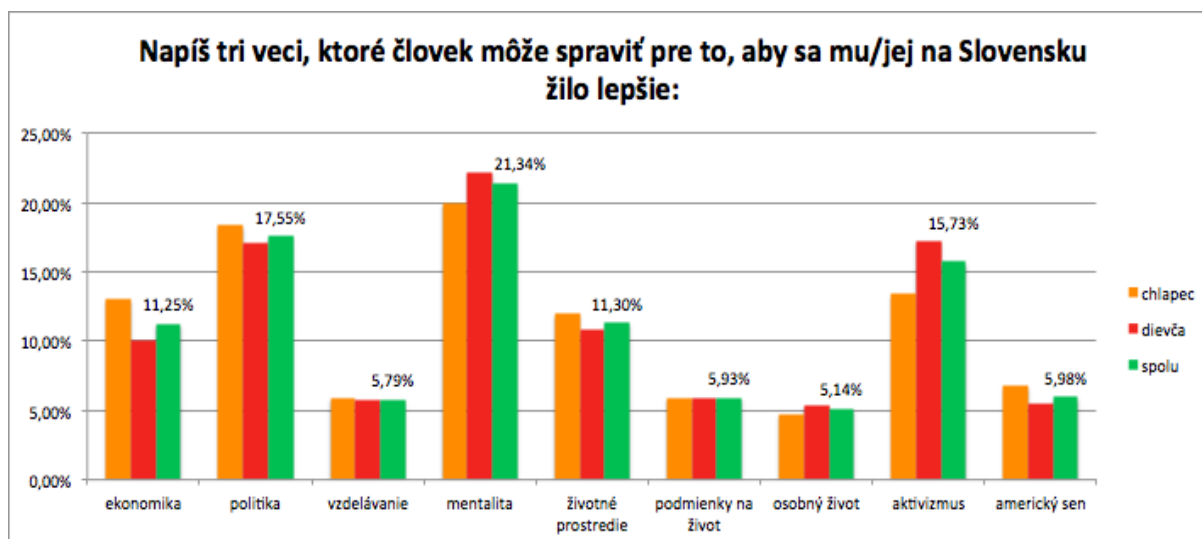
Udalosti jari 2018 boli úderom pre celú spoločnosť, čo sa nemenej odzrkadlilo aj v náhľadoch žiakov a žiačok základných a stredných škôl na Slovensku. Zatiaľ čo v septembri 2017 mladí ľudia reflektovali na spoločenské dianie iba okrajovo, v júni 2018 sme zaznamenali 29-násobný nárast výskytu kľúčového slova „mafia“ v slovenskom kontexte. Nasledovali kľúčové slová ako „slušnosť“, „vražda“ a „korupcia“. V tomto období tiež respondenti identifikovali mafiu ako jeden z faktorov, ktorý robí túto krajinu horšou, popri politike (29,28%), mentalite (14,76%) a ekonomických otázkach (9,68%). Jeden z respondentov vystihol svoj pohľad na vec nasledovne: „[túto krajinu robia horšou] 1. nevzdelanosť, 2. korupcia vo vláde/mafia, 3. ľudia, ktorých nezaujímá, čo sa deje v štáte.“

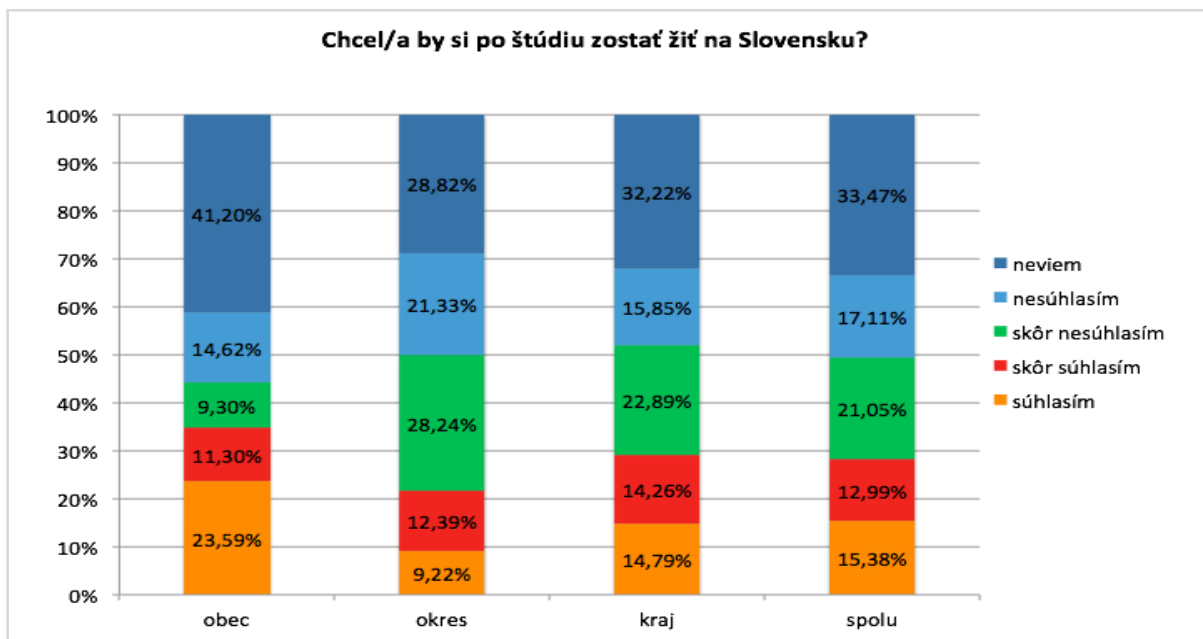
14,76% opýtaných, ktorí za negatívny faktor považujú práve „mentalitu“, tento faktor charakterizujú ako neotvorenosť a predsudky voči ostatným. Na otázku „Ako by si sa cítil/a, keby do tvojej triedy prišiel/la nový spolužiak/čka, ktorý/á je... [príklady menšín]?“ až 60% respondentov reagovalo negatívne až veľmi negatívne pri predstave, že by ich nový spolužiak/čka bol/a Róm/ka. Najtolerantnejšie voči Rómom sú obce a respondenti a respondentky na západnom Slovensku. So stúpajúcim vekom opýtaných táto negatívna emócia klesá a ustáľuje sa v mierne negatívnom postoji. V prípade LGBTQ+, moslimov a migrantov existuje korelácia medzi vyšším vekom a väčšou akceptáciou týchto skupín. V priebehu analýzy sme narazili aj na takéto citáty zo strany žiakov: „...lebo v triede si iný (biely) a pani učiteľky si radšej vypočujú ich a nie mňa, lebo som Cigán.“

Pri mentalite ešte zostaneme. Objavuje sa totiž, s najsilnejším syténím, aj na opačnom póle odpovedí týkajúcich sa toho, čo môžeme urobiť pre to, aby sa nám na Slovensku žilo lepšie. Ako tri hlavné faktory mladí respondenti a respondentky identifikovali zmenu mentality (21,34%), zmeny v politike (17,55%) a zvýšený aktivizmus v spoločenskom živote (15,73%). Pozitívnu správou je, že respondenti častejšie diskutovali doma o spoločenských témach, odpoveď často mala nárast o 5%. Okrem snahy učiteľov táto zmena pravdepodobne nastala tiež v dôsledku frustrácie, ale aj vlny občianskeho aktivizmu a odhodlania, ktoré vyvolali tohtoročné tragické udalosti.

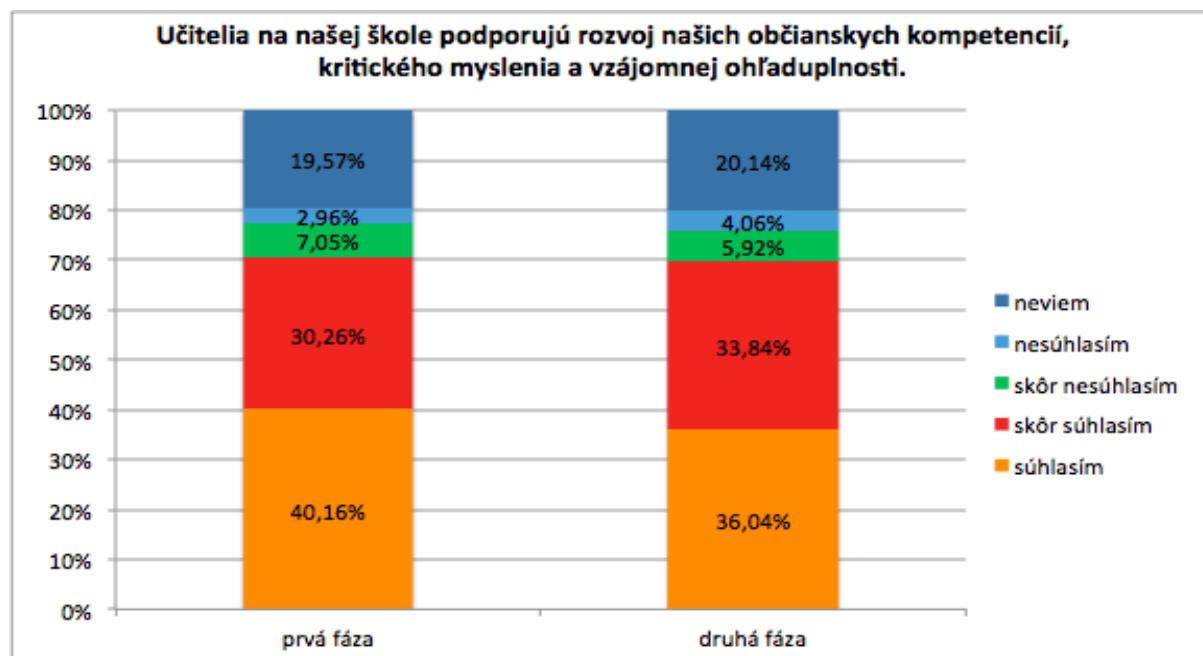

Ak sa teda v prostredí, v ktorom mladí ľudia vnímajú takéto množstvo kľúčových faktorov, ktoré majú z ich pohľadu relatívne významný potenciál na zlepšenie, resp. ktoré robia Slovensko horšou krajinou pre život, opýtame na ich životné stratégie po ukončení štúdia, výsledky nie sú prekvapivé.

Najčastejšími dôvodmi pre exit z krajiny sú pre mladých ľudí podmienky na život (28,73%), ekonomické dôvody (19,37%), vidina lepšej budúcnosti (13,24%) a chuť spoznávať nové miesta (11,78%). Vážnosť rozhodnutia prevažuje, prirodzene, u starších respondentov a respondentiek, a o niečo viac o u dievčat.

Na základe horeuvedených výsledkov je jednoznačné, navyše v kontexte spoločenských udalostí, ktoré otriasli verejnosťou, že je viac ako potrebné rozvíjať na Slovensku kvalitu občianskych kompetencií a kritického myslenia mladých ľudí, podpory diskusie doma aj v škole a životných postojov smerujúcich k ich aktívnemu občianstvu a angažovanosti.

Príďte s nami diskutovať o výchove k demokratickému občianstvu a o tom, či politika patrí do škôl už túto stredu **26. septembra o 18:00 v Progress Bare**. Pretože „[ž]iaci sa nenaučia diskutovať v prostredí, v ktorom sa s nimi nediskutuje. Nenaučia sa rozhodovať v prostredí, v ktorom o ničom nerozhodujú. Nerozvíjajú si kritické myslenie, ak je im všetko predkladané z pozície autority.“ (poznámka pod čiarou v dokumente Učiace sa Slovensko, 2017, s. 57).